

Osebnostne zadeve

—i Premeščeni so z ukazom: Pirkovič Ivan iz Zidanega mesta v Ljubljano; Preveč Amalija iz Arčič v Predoslje; Pirkar Viktorija iz Strug v Polom; Intihar Alojzij iz Izlake v Krko; Colnar Antonija iz Črnuč v Gornje Pirnice; Nagelschmidt Heribst Josipina iz Hajdine v Ptuj-okolica; Kegl Vekoslav iz Sv. Jakoba v Slov. gor. v Reko; Kegl Antonija iz Sv. Jakoba v Slov. gor. v Reko; Vizjak Ciril iz Črnomlja v Prečno. — Premeščeni so z odlomkom: Rape Vladislav iz Morav v Senčur; Rape Cecilija iz Morav v Senčur; Damjančič Dragica (s-hrv.) iz Maribora v Celje; Vrsk Valerija iz Boževica (zetska banovina) v Birčno vas; Škilan Josip iz Limbuša v Studence; Rutar iz Zabukovja v Lesce. — Nameščeni so bivši učitelji-vojaki: Kramer Fran — Blanca, Mazi Vinko — Gorjuše, Marolt Fran — Sela pri Zagorju, Turk Josip — Pernice, Lampič Stanislav — Vrata, Dobaja Ivan — Stogovci, Donik Anton — Škalske Cirkovce, Majerčič Hugo — Resnik, Slekovec Adalbert — Črenovci, Torelli Jan — Ščavnica, Ulaga Emil — Žiče, Rojnik Josip — Kalobje.

—i Napredovali so učitelji (-ce) v IX. skupino: Rutar Terezija, zabavila iz Štor; Pečar Srečko, iz Petrovč; Semlič Danica iz Grosupelj; Trotošek Julij iz Bizelskega; Kosi Oresta iz Majšperka; v VIII. skupino: Horvat Božidar iz St. Janža; Škodlar Ivana iz Dobropolja; Knol Janez iz Fare vasi; Savli Andrej iz Predanovcev; v V. skupino: Vitine Ivan, Stara cerkev; Vuga Ivan, Ljubljana; Luknar Marija, Ptuj; Han Karolina, Ljubljana; Germek Anton, Ježica; Robnik Ivan, Maribor; Sešank Leontina, Kočevje; Kobau Amalija, Kostanjevica; Klemenčič Josip, Pobrežje; Bizjak Josip, Celje; Ozmec Janko, Lipa; Mahkota Stanislava, Ljubljana.

NADELO ZANAŠE DOMOVE! VSA NAROČILA POTOM UGP.

Učiteljski pravnik

—š Brezplačno zdravljenje. Državni in banovinski uslužbenci, kakor tudi njih rodbine, imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v bolnicah in sicer:

- a) služitelji in zvaniki v III. razredu;
- b) nižji uradniki od X.—VI. polož. skupine in uradniški pripravniki v II. razredu;
- c) višji drž. uradniki od V. polož. skupine navzgor v I. razredu, — kolikor je v dotični bolnici takih praznih mest.

Uslužbenci pod a) in b) plačajo, če se zdravijo v višjem (II. odn. I.) razredu, razliko oskrbnih stroškov, ki so predvideni v »Pravilniku o bolnišnični pristojbinah« — glej Službeni list št. 117/16 z dne 25. febr. 1933.

Pristojbine za intervencije, zdravila, obvezila in ostali material ne plačajo ti uslužbenci, neglede na razred, v katerem se zdravijo.

—š Prispevek za brezposelne, ki je bil odtegnjen od prejemkov za mesec marec 1933, znaša 1% letnega neposrednega (uslužb.) davka in je predpisan v § 8. zakona o naknadnih kreditih z dne 23. XII. 1932. — Služ. list 16/3 z dne 11. I. 1933. in se plača enkrat za vse leto 1933.

Prispevek bi se imel pobrati v 4 obrokih, vendar se iz tehničnih razlogov odteguje naenkrat.

V znanje vsem, ki so vprašali za zakonsko podlago odtegljaja.

—š Napredovanja v položaju. Kdor je zadostil pogojem § 49. ur. z., naj takoj vloži prošnjo za višji položaj.

Prošnjo je označiti z A in B, priloge pa z A/1 i. t. d.

Kdor je prošil za V., VI. in VII. skupino v letu 1931. in začetku leta 1932., pa še ni napredoval, naj takoj obnovi prošnjo!

V spomin učiteljice Švajger-Arko Marije

Tako tiho, skromno in neopaženo je odšla iz tega sveta tovarišica, ga. Švajger-Arko Marija. Človeka obide groza, ko pomisli, kaj vse mora pretrpeti učitelj, učiteljica, kako malo je poplačan težki poklic, skrb za mladino in kako malo se javnost zmeni za vzgojitelja v pokloju. Ko umrje, ga spremlja k zadnjemu, tako potrebemu počitku, le majhen krog prijateljev, morda samo najožji sorodniki.

Skromno je živela ga. Švajgerjeva. Če pomislim na svoje službovanje tam v Dolenji vasi pri Ribnici, se spomnim naše ranjke tovarišice. Ko sem stopil popoldne po pouku na šolski vrt ter mi je pogled ušel k sosednji hiši, last pokojne tovarišice, sem se zamislil v vse tisto samopremagovanje, ki jo je stal ta tih kotic. Sama mi je večkrat pravila o trpljenju, ki ga je prebela za časa svojega službovanja, o vsej odpovedi tudi najmanjše udobnosti, samo da bi si vsaj toliko prištedila, da bi imeli njeni otroci domek, kamor bi se zatekali v dobrih in hudih časih. In ta dom jim je izbojevala z naravnost občudovanja vredno vztrajnostjo. V času velikih poletnih je ta dom oživel, slišali so se lahni akordi iz sobice in če si se tiho prikradeš k oknu ter od daleč pogledal v sobico, si videl njeno hčerko, kako je z navdušenjem izvajala iz glasovirja vse ono veselje, ki je polnilo njeno dušo, izražujoč neskončno veselje, da lahko igra ob strani svoje zlate mamice-učiteljice.

In ta dom danes sameva, sameva, krasni vrt, katerega so gojile skrbne roke blage po-

—š Taksa za pritožbe na državni svet in upravno sodišče.

Po § 12. zakona o naknadnih kreditih z dne 23. decembra 1932 — Služb. list št. 16/3 z dne 11. jan. 1933. — znaša taksa za pritožbe na državni svet in upravno sodišče 1% skupne vrednosti spornega predmeta, a ne sme biti manjša

- a) za pritožbe na državni svet od 200.— Din,
- b) za pritožbe na upravno sodišče od 100.— Din.

Če je sporni predmet neocenljivega značaja, znaša taksa za pritožbo:

- a) na državni svet 400.— Din,
- b) na upravno sodišče 200.— Din.

Pritožbe proti odločbam upravne oblasti, ki pridejo v poštev za učitelstvo, so po večini značaja neocenljive vrednosti (n. pr. štetje let, premestitev) in je zato plačati takso a) 400.— Din in b) 200.— Din.

Za pritožbe na državni svet ne plačajo državni uslužbenci te takse vnaprej, temveč se pobere taksa naknadno, če državni svet odbije pritožbo.

Mladinska matica

Z 21. SEJE.

1. Glede izplačevanja honorarjev se sklepe: Izplačila naj se izvršijo šele, ko je delo tiskano. Če pa gre sprejeto delo v tisk šele prihodnje leto, dobi lahko avtor že prej nekaj na račun. Prej se lahko plačajo tudi naročena dela.

2. O razpisu nagrad se bo razpravljalo pri prihodnji seji. Tajnik naj pregleda po zapisniku, vse v tem pogledu dosedaj sprejete sklepe, da se napravi osnutek, ki bo služil kot baza za bodoče razpise.

3. Pri poročilih v »Učiteljskem tovarišu« o sejah Mladinske matice naj se opušča vesti, ki ne zanimajo širših krogov.

4. Cena za Teslo se določi za kartonirane izvede po 26, vezane v polplatno po 32, vezane v celo platno po 36 Din. Po tej ceni se bodo dobivale knjige pri Mladinski matici do konca aprila t. l. Po tem roku bodo stali kartonirani izvodi 30 Din, vezani v polplatno 36 in v platno 40 Din. Po tej ceni se prodajajo knjige tudi v knjigarnah.

ZEMLJEPIS IN ZGODOVINA

za III. in IV. razred osnovnih šol

od J. Polaka

stane samo 9 Din, odnosno 10 Din, a vam zelo olajša pouk, ker vam ni treba snovi narekovati, si otroci s tem ne kvarijo pisave in ne pravopisa ter pridobite na času. Naročite takoj vse štiri knjižice za 38 Din, odnosno one, ki jih potrebujete za sebe ali učence

v knjigarni

Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali pri podružnici v Mariboru

kojnice. Ker ni imela več prilike negovati nežnih dušic, je vso svojo skrb posvetila negi cvetlic, katere so pač najlepše uspevale le pod njeno večjo roko. Znana je bila daleč naokoli kot izborna vrtnarica.

Radi svoje vedno hujše živčne bolezni, ki si jo je nakopala med svetovno vojno, ko je pihnila s svojima otročkoma v Prago, da bi tam študirala njena hčerka Mimi, zdaj odlična pianistinja na konzervatoriju v Ljubljani, je bila prisiljena blaga pokojnica prodati svoj lepo urejeni domek. Odsla je v Ribnico k svojim sorodnikom. Težko ji je bilo slovo od tega tihega, s solzami pridobljenega doma. Večkrat mi je pravila, da je s tem prišla ob svoje veselje. To jo bo pokopalo, je trdila, to brezdelje. Je že tako z našim stanom: ves svez in čil si še v šoli v kljub visokim letom, toda — ko stopiš v pokoj, se kaj kmalu zrušiš! Ko zapustiš šolo, izgubiš oni zlati studenec, iz katerega ti prihaja vedno osvežujoči vir, da se čutiš mladega le med mladino.

Blaga pokojnica se je rodila leta 1859. Izhaja iz znane rodbine Arkotove v Ribnici. Službovala je v Črnomlju, v sončni Vipavi, kjer se je baje še najbolje počutila, v Sodražici, v Ribnici in slednjič v Dolenji vasi pri Ribnici. Poučevala je v onih časih, ko so bili razredi še prenapolnjeni. Z neakim zasmehovanjem mi je včasih predbacivala, da to ni nobena šola, ko imamo v razredu le po 30 do 50 otrok. Seveda — težko je razumela zahtevno moderne pedagogike, ko stopa v ospredje otrok in ne materija.

Da, zaključim: Vsa veličina pokojnice leži v njenem življenjskem boju za dobrobit svojih otrok, ko je ob svoji skromni plači odgojila sina in hčerko, ki sedaj oba zavzemata visoki mesti. Gospa — počivajte v miru!

Kmet Herman.

5. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

6. Določiti se način agitacije in razprodaje knjige na višje organiziranih ljudskih šolah, na meščanskih in na srednjih šolah. Tisti, ki prevzamejo po šolah agitacijo za knjigo, dobijo 1 izvod gratis. Na vsakih deset naročenih izvodov, da Mladinska matica še en izvod zastoj.

7. Sklene se odkupiti rokopis realne vsebine »Potovanje skozi čas«.

8. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

9. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

10. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

11. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

12. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

13. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

14. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

15. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

16. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

17. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

18. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

19. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

20. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

21. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

22. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

23. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

24. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

25. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

26. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

27. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

28. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

29. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

30. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

31. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

32. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

33. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

34. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

35. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

36. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

37. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

38. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

39. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

40. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

41. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

42. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

43. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

44. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

45. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

46. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

47. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

48. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

49. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

50. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

51. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

52. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

53. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

54. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

55. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

56. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

57. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

58. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

59. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

60. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

61. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

62. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

63. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

64. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

65. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

66. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

67. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

68. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

69. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

70. Sklene se napraviti prošnjo na bansko upravo za priporočilo »Tesla«.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Opozorjamo vse zadržnike na občni zbor, ki bo 25. marca 1933. v sobi odsekov JUU v Ljubljani, Franciškanska ul. 6. Začetek ob 8. uri.

—g Učiteljskemu domu v Mariboru je daroval tov. Šima Vodenik 100 Din v počastitev spomina pokojnega zaslužnega tovariša in prijatelja Josipa Zemljiča. Tako počastitev umrlih tovarišev in tovarišič je gotovo najprimernejša, ker koristi stanovskim institucijam živih!

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

ZA POVZDIGO KMETIJSTVA

—g Sodelovanje učiteljstva s kmetijskimi referenti za povzdigo kmetijstva. Sresko društvo JUU v Ormožu je na zadnjem zborovanju sprejelo sledeč umesten predlog: 1. Šolski upravitelji iz sresa pošljejo društvu točne statistike, pri katerih gospodarskih organizacijah učiteljstvo deluje. 2. Izvoli se odbor, ki bo ta material proučil in stopil v stik s sreskim kmetijskim referentom v svrhu izdelave gospodarskega programa za ormoški okraj. V odbor so bili izvoljeni tov.: Venigerholz, Pinterič, Belšak, Meola, Bitenc, Tomažič in Kocbek. — Dobro bi bilo, ako bi tudi ostala sreska društva organizirala enako akcijo.

—g Vsa sreska društva prosimo, da nam redno pošiljajo dopise, kaj so storila v pogledu akcije za povzdigo kmetijstva in sodelovanja s sreskimi kmetijskimi referenti, da bomo ta poročila in pregled o razvijanju te akcije priobčevali pod gornjo rubriko v »Učiteljskem tovarišu«. Iz dosedanje uradne statistike je razvidno, da deluje v odborih zadrug in v gospodarskih društvih in ustanovah 787 učiteljev in učiteljic.

Šolski radio

—r XXII. teden. V torek dne 21. marca bo predaval g. Viktor Zabkar »O kavčuk«. Vsebinska predavanja je: Med najbolj zanimive tvorbe narave prištevamo kavčuk. Iz mlečnega soka nekaterih tropičnih dreves si je človek z raznovrstnimi postopki izdelal tvarino, ki bi jo danes težko pogrešal.

Iz temnih pragozdov in plantaž vodi pot v preproste kočice domačinov ali tvornice, kjer se izdelava surovi kavčuk. V najrazličnejših oblikah nastopi nato pot v tovarne po vsem svetu, kjer mu čiščenje, zlasti pa vloga žvepla podeli svojstva, ki jih ne premore nobena druga tvarina. Zato je uporaba tako mnogovrstna in so postali izdelki prava potreba današnjega življenja.

Težnja človeka po osamosvojitvi tropičnih nasadov, ga je napotila do iznajdbe umetnega kavčuka.

V petek 24. marca bo predaval g. Viktor Pirnat »Na meji treh držav« po sledečih točkah: 1. Z vlakom iz Ljubljane do postaje Rateče-Planica. 2. Izlet na gorski vrh Peč v Karavankah, kjer je tromeja med Jugoslavijo, Avstrijo in Italijo. 3. Razgled po Savski dolini. 4. Razgled po slovenski Koroški; Rožna in Ziljska dolina. Pripravite zemljevid dravske banovine in njenege severnega ter severozapadnega sosednjega ozemlja! Prav bodo prišle tudi slike iz Gorenjske, Koroške in slike Beloških jezer.

—r Kmetijska radio-predavanja. V nedeljo dne 19. marca bo predaval g. inž. Wenko o živinoreji.

Lavo Čermelj:

Ob izdaji knjige o „Nikoli Tesli in razvoju elektrotehnike“

Čudno se bo zdelo marsikomu, da izpregovori avtor sam ob izdaji svoje knjige, toda smatram to za potrebno in sem prepričan, da mi ne bo tega nihče zameril.

Kdor je bil pri zadnjem predavanju, ki ga je imel te dni v Ljubljani docent amsterdamske univerze dr. Katz, je gotovo s posebnim zadoščenjem sprejel zaključne besede uglednega učenjaka, s katerimi je na slovesen način poudarjal, da velja v znanstvenem svetu naša bela Ljubljana kot središče za proučevanje skroba in da so razprave, ki so izšle iz instituta profesorja Sameca, pravi mejniki na tem polju. Skoda, da so slišali te besede iz ust tujega učenjaka samo oni, ki jim je to bilo že itak bolj ali manj znano. Katzova izjava pa zasluži, da najde pot v širše plasti našega naroda. Kajti doba petnajstih let od naše osvoboditve je še prekratka, da bi nas bila rešila vseh spon večstoletnega suženjstva. Še vedno se čutimo sužnje. Gospoda in mojstra vidimo le v tujcu, posebno v onem tujcu, ki je dolga stoletja vihtel svoj bič nad nami. Še vedno se ne zavedamo svoje lastne moči in svoje lastne vrednosti. Premalo poznamo sami sebe in se radi tega preslabo cenimo.

Vemo sicer za naše pesnike in pisatelje, morda poznamo tudi še tega ali onega našega jezikoslovca ali zgodovinarja. Toda vsi drugi naši učenjaki so nam po večini docela

neznani in tuji. V posebni meri velja to za naše prirodoslovce in vendar imamo ravno na tem polju marsikatega velikana, ki s ponosom nanj lahko kažemo.

V zadnjih letih se je izkušalo v tem oziru zamujeno vsaj deloma popraviti. Tako je ravno letos v Vodnikovi družbi izšel drugi zvezek avtobiografije velikega elektrotehnikarja Mihajla Pupina v prevodu dr. Pavla Breznika. Sprčo globokih misli in čiste ljubezni do naroda, ki je z njo vsa knjiga prežeta, bi morala postati ta knjiga obvezno berilo za našo šolsko mladino.

Pred desetimi leti sem skušal jaz pokazati slovenskim učiteljem življenje in delo našega gotovo največjega duševnega velikana Rudjera Boškoviča v knjigi »Boškovičev nauk o materiji — prostoru — času v luči relativnostne teorije« (Ljubljana 1923. Predstavil sem ga tudi italijanskemu svetu kot predhodnika Alberta Einsteina v predavanju, ki sem ga imel v društvu »Mathesis« v Trstu in ki je bilo v izvlečku objavljeno v »Periodico di matematiche« (Serie IV. Vol. II. N. 3. Bologna 1922), nemškemu svetu pa za razpravo »Roger Joseph Boscovich als Relativist« v »Archiv-u für Geschichte der Mathematik, der Naturwissenschaften und der Technik« (II. Band, 4. Heft. Leipzig 1929).

Ravnokar pa je izšla v založbi Mladinske matice v Ljubljani moja knjiga o Nikoli Tesli, ki je namenjena predvsem naraščajoči mladini. Dovoljeno naj mi bo, da se s tega mesta zahvaljujem založnici, ki se ni strahla gmotnih žrttev ter je omogočila publikacijo in opremila knjigo na način, ki je za sedanje razmere naravnost sijajen.

S temi poizkusi pa je ledina šele načeta. Veliko dela še čaka, toda delo mora biti izvršeno.